

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

18-19 ЛЮТОГО 2021 РОКУ

М. ЗАПОРІЖЖЯ

Редколегія:

Боярська Л. М. – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

Утюж І. Г. – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Котлова Ю. В. – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Сенетий Д. П. – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Мегрелішвілі М. О. – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Касаткіна К. А. – викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (18-19 лютого 2021 року). – Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. – 180 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

2. Освіта на основі життєвих навичок [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/15/53>

3. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.09.2019 р. № 800 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>

УДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПІД ЧАС УЧАСТІ У ПРОЄКТІ TAME

*Скрипникова Я.С., асистент кафедри пропедевтики дитячих хвороб,
Пацера М.В., к. мед. н, доцент кафедри пропедевтики дитячих хвороб,
Іванько О.Г., д. мед. н, професор, зав. кафедри пропедевтики дитячих хвороб,
Запорізький державний медичний університет*

Всім відомо, що сучасність вимагає від лікаря не тільки ґрунтовних фахових знань та навичок, але й високого рівня комунікативної компетентності, а саме реалізовувати ефективні й адекватні комунікативні дії в конкретних ситуаціях міжособистісної взаємодії. Лікар повинен вміти ініціювати спілкування, володіти навичками збору інформації, роз'яснювати та планувати діагностичні та лікувальні процедури, вміти завершити розмову та інше. Ці навички потрібні не тільки під час спілкування з пацієнтами, але й при спілкуванні із колегами, адміністрацією, тощо. Здатність до ефективної комунікації не є «природним даром», її необхідно розвивати та тренувати. Міжособистісні та комунікативні навички є однією з шести основних компетенцій медичних кадрів згідно стандартам медичної допомоги, що були затверджені Радою з акредитації вищої медичної освіти (Accreditation Council for Graduate Medical Education (ACGME) ще в 1999 році [1]. Статистика свідчить, що дві третини медичних помилок зумовлені саме неефективною комунікацією, а не використанням хибних діагностично-лікувальних методик. Здатність знайти підхід та порозуміння з пацієнтами, своєчасно виявити та зреагувати на емоційні прояви співрозмовника сприяє більшому професійному успіху фахівця та меншому професійному вигоранню. Медична комунікація успішно інтегрована в навчальні програми медичних вишів. Основи комунікативних навичок закладаються ще до початку приходу студентів у клініку при вивченні ділової української мови, психології, біоетики та деонтології. Але на практиці, коли студенти починають навчатись клінічним дисциплінам, виникає низка проблем, пов'язаних як з нервозністю та стресом студента, так із його активністю та вмотивованістю. За особистими спостереженнями авторів, студенти не можуть часто працювати в команді, не чують один одного під час роботи з пацієнтом та обговорювання різних клінічних випадків.

Метою нашого дослідження стало вивчення процесу удосконалення комунікативної компетенції студентів під час їхньої участі в проєкті TAME.

Основна частина. Проєкт TAME (Training Against Medical Error) тривав у ЗДМУ протягом 4 років (2016 – 2020 р.). Заняття зі студентами проводилися за спеціально розробленими базами даних та сценаріями їх засвоювання (так звані кейси). Команда студентів складала 8-9 осіб, часто незнайомих один з одним. Під час розбору кейсів студенти стикались із різними труднощами, пов'язаними з нестачею знань з деяких аспектів педіатрії, а також з низьким

рівнем комунікативних навичок роботи в команді. Особливо це було помітно на першому кейсі, коли студенти знайомились не тільки з новими для себе методиками навчання, але й один з одним. Усі групи при розборі першого кейсу припускались помилок внаслідок невміння вислухати своїх колег та здатності відстояти свою думку. У кожній групі вже при першій зустрічі виявлялися явні та приховані лідери, але вони не завжди висловлювали вірні думки, внаслідок чого команда часто припускалась помилкових рішень. У той же час майже в кожній групі були 1-2 студенти із значним запасом знань та високою здатністю до логічного мислення, але інші члени команди не прислуховувались до них. Знадобились не абиякі зусилля тьюторів, щоб привернути увагу студентів до думок своїх «тихих» колег, тому що за умовами проєкту тьютору заборонено робити прямі вказівки та підказки студентам. У подальшому, при розборі кожного наступного кейсу, студенти все більше починали слухати один одного, що дозволило їм швидше вирішувати складні питання кейсів. По закінченні курсу в підсумковому анкетуванні всі студенти відмітили, що участь в проєкті *TAME* не тільки розширила горизонти їхнього мислення, збагатила їх багаж знань, але й поліпшила вміння слухати один одного і приймати колективні рішення.

Висновки. Таким чином, участь у проєкті *TAME* сприяє не тільки успіхам у вивченні клінічної медицини студентами-медиками і формуванню міцної мотивації щодо удосконалення знань, але й значно покращує комунікативні навички студентів під час командної роботи, дозволяє перевірити свої знання у команді, в режимі реального часу.

Список використаних джерел:

1. Галіяш Н. Б., Бількевич Н. А., Петренко Н. В. Формування комунікативної компетентності як фундаментальної складової професії лікаря. *Медична освіта*. 2019. №2. С. 67-73.

ЕТИКА І ДЕОНТОЛОГІЯ В ДИТЯЧІЙ ОТОЛАРИНГОЛОГІЇ ПРИ НАВЧАННІ ЛІКАРЯ-ІНТЕРНА

*Шаменко В. О., к. м. н., асистент кафедри дитячих хвороб,
Запорізький державний медичний університет*

Питання етики і деонтології нерозривно пов'язані з особистістю лікаря, зокрема, дитячого отоларинголога. Особистість лікаря прийнято ототожнювати з найвищими поняттями про чесність, відданість, самовідданість, милосердя, доброту і гуманність.

Є загальні принципи деонтології і є, безумовно, професійні відмінності. У медицині безліч професій, і кожна з них має свої особливості. В отоларингології, як в інших хірургічних спеціальностях, лікування об'єднує консервативний і хірургічний аспекти.

Для лікаря-інтерна, а в подальшому молодого лікаря отоларинголога важливо, щоб до нього прислухалися, не звертаючи увагу на вік і можливу відсутність досвіду. Для цього необхідно заробити авторитет і повагу як у хворих, так і в колективі. Авторитет більшою мірою ґрунтується на відношенні до хворого, чуйності, співучасті. Добре відомо, що байдужість лікаря знижує довіру до нього хворого і може різко позначитися на ході захворювання. Якщо ж лікар користується великим авторитетом і повагою, якщо хвора дитина і її батьки бачать його участь, живе бажання допомогти, позбавити від страждань,